

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e308279/facsimile.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Ordfør. Skjend jeg vel kunde ønske, at der gjordes udførlige Forandringer i Valgloven, her jeg dog alene tillod et Amendement til Forordning af § 2, fordi det allerede er taget af det foreliggende Lovkast. Jeg har paa ingen Maade herud hørt til Hensigt at gøre en ny Indføddet, men jeg har kun troet, at det i Udsættelse var fremst på en mindre helbig Maade, at der vilde tilkomme de Forandringer, som i 10 Aar har været udførelse i den danske Stat, Valgret og Valgbarhed. Jeg havde den Tid ikke tænkt paa, at Grundlovens Bestemmelser skulle holdes i den danske Stat, eller at vi ikke under Diskussionen af Valgloven, hvis vi skulle finde et eller andet ikke passende til den samme Mening, da kunde forandre dette, da vi dog endnu ved den tredje Læsning af Grundloven kunne gøre Forandringer i samme, saalidt som jeg havde nogen Betænkning om, at det Forslag, jeg havde gjort, kunde komme under Afstemning, saameget mere, som Udsættelse har brugt Udtryk, der dog kunde behøve en nærmere Bestemmelse. Dermed mener jeg, efter hvad der er påført, at ogsaa dette Forslag bliver udeladt fra Betænkning, og under denne Forhandling skal jeg ikke tale om det Resultat, men hvis det er Forordningens Mening, at det kan komme under Afstemning, da skal jeg selvfølgelig mig nærmere at fremsætte mine Grunde i Resultatet.

Andræ: Det er naturligvis blot det formelle Spørgsmaal, hvorefter det diskuteres, nemlig om disse Forslag kunne komme under Afstemning eller ikke. Jeg ser min Del fan i og ser sig ikke have meget tænkt, at de kunne under Forhandling, da jeg tidligere bemærkede, at dette kunde finde Sted med Forslaget under Nr. 2; men det forekommer mig dog nu, at Forsamlingen ikke vilde haale konsensus, naar den ikke vedblev at udelutte fra Forhandling alle de Forslag, der udenbort fridte med Grundloven.

Formanden: Det er altsaa den tredje Læses Mening, at den foreliggende Paragraph i Udsættelse heller ikke skulle kunne komme under Afstemning.

Andræ: Ja, ganske vist!

Formanden: Men den er dog en Del af Valgloven, og da det under Behandlingen af Grundloven var bestemt, at denne Bestemmelse fandtes i Valglovens Udsættelse, saa forekommer det mig, uagtet man derfor godt kan være enig, hvad Realiteten angaar, at man dog fra den formelle Side ikke godt kan nøgte at sætte den endelige Udsættelse under Afstemning.

Algreen-Høising: Den den første Del af Amendementet under Nr. 3 skal siges at fridte med Grundloven, vil selvfølgelig være paa, hvorefter man forsøger den Bestemmelse, som indholdes i Udsættelse, hvorefter dette Indbringningsforslag forsaavidt er overensstemmende, naar det her hører, at de Forandringer, som i 10 Aar har været udførelse i de til den danske Stat hørende Lande, og som staa: i personlig underafdeling hører til Kongen af Danmark, nye samme Ret som de, der overensstemmende med Forordningen af 15de Januar 1776 have dansk Indføddet; thi dersom dette forsaaes saaledes, at disse Personer i alle Hensender ere satte i Klasse med dem, som have Indføddet, eller med andre Ord, at dem nu ved denne Valglovs gives fuld Indføddet, bliver der ingen Strid med Valgloven og den tilsvarende Bestemmelse i Grundloven, thi da ere de derved bleve til Personer, som have virkelig fuld Indføddet. Jeg har imidlertid ikke i Comiteen fundet opsatte denne Bestemmelse saaledes — og det var andre af Comiteens Medlemmer med mig enige —, at Valgloven skulde have tilføjet en saadan Undersættelse af Indføddet, at de Personer, som her omhandles, skulle i alle Hensender betragtes som Indføddet, men at Bestemmelser paa dette Sted kan være forsaaget med Hensyn til det, som her omhandles, nemlig Valgrettens Udøvelse, og naar det forsaaes paa denne Indføddet Maade, kan jeg ikke negte, at det ikke kan bringes i fuld Overensstemmelse med Grundlovens Bestemmelse, hvilket naturligvis saameget mere glæder om Indbringningsforslaget under Nr. 4, der udtrykkelig indskrænker Indføddet til Valgret og Valgbarhed, saaledes som jeg har fremsat at være Valglovsudkastets Mening.

Ordføreren: Det er allerede vist, at det er den store Hensigt mellem de Udsættelse, som omhandles under det foregaaende Nummer, og det Tilfælde, som omhandles her, at andre Valgretten ved

den ikke kan gives Andre end dem, som have den efter Grundloven, saa hører Grundloven selv, at Indføddet kan gives ved Lov til Andre end dem, som for Tilfældet have den; dersom man altsaa erkjender, hvad man altsiger ikke har villet erkjende, at Udsættelse § 2 skulle de der omhandlede Personer altsaa paa lige Lign med dem, der efter Forordningen af 1776 have dansk Indføddet, da er det fuldstændig vist, at Udsættelse § 2 ikke strider mod Grundloven, da er den kun en Kæde af Grundlovens Bestemmelse, at Indføddet for Fremtiden kan være meddeles Udlandinger ved Lov; men jeg har trangt min personlige Opfatning af § 2 tilbage og har troet, at man maatte gaar ud fra det, som synes at være den almindelige Opfatning, at det kun var med Hensyn til Valgret og Valgbarhed, at den nye Bestemmelse skulde gjøres; denne Opfatning træder allerede frem og det er Hensyn til det Forslag, som er indført under Nr. 4, og i saa Hald er det, at der opstaaer det Spørgsmaal, om det ikke er en uderetligg Fiction, at man danner en Indføddet med Hensyn til Valgret og Valgbarhed.

Ordføreren: Vi, der have tillod Indbringningsforslaget under Nr. 3, have ikke troet, at det i mindre Maade kunde staa i Strid med Grundloven. Vi troede, at det ligelaadigt kunde forenes med Grundloven som Udsættelse § 2, men dersom Forsamlingen mener, at det strider mod Grundloven, vilde vi naturligvis ikke have det sat under Afstemning. Det er derfor værdsættelse, at dette formelle Spørgsmaal selv maa blive afgjort, da det aldrig kunde falde ind i at bringe Røgt ind i Valgloven, som skulde staa i Strid med Grundloven.

Andræ: Jeg vil blot tilføje, at jeg naturligvis har forsaaget Paragraphen saaledes, som den er ved Indføddet selv tilføjer, at den naturligvis kan forsaages, nemlig saaledes, at den gaar ud paa at tilføje de deri omtalte Personer kun med Hensyn til Valgretten at kunne betragtes som lige med dem, der have Indføddet, og ingenlunde i Almindelighed giver den Indføddet. Skulde det Sted være Meningen maa jeg tilføje, at jeg ikke vilde kunne finde, at den som i Strid med hvad der under Grundlovsforhandlingen var vedtaget.

Ordføreren: Jeg vil kun med Hensyn til den sidste Læses Bemærkning være, at jeg ingenlunde har sagt, at den Maade, han opsatte Paragraphen paa, var den naturlige; men Forsamlingen vil maatte erindre, at imidlertid den modsatte Ansættelse var den naturlige for mig, men at jeg havde trangt den tilbage og hviet mig for Andre Mening.

Tilberedning: Jeg vilde gjerne tale om det formelle Spørgsmaal, hændt jeg indremme, at det er mig meget vanskeligt, da jeg ikke kan tale om en Kjøle, som er for lille, uden tillige at tage Hensyn til, at Krøppen, som skal påføres ind i den, er for stor, saa at om jeg skulde komme til at gjøre et lille Sted ind paa det Rest af Sagen, da ligger det borte, at Hornen nedslipper min Tanke, saa snart jeg saaledes skal afsluttes. Imidlertid troer jeg, at det, vi talte om, ligger ganske paa Formaltitetens Øverste, nemlig hvorefter vi kunne fridte Lov uden at afgive fra Grundloven. Det troer jeg ikke angaar Realiteten her. Jeg troer, at dersom vi vilde blive ved at betragte den Vel, som vi ere begyndt paa, og som er en ganske anden end den, Udsættelse har ønsket, bliver efterhaanden vor Begrebning ganske unyttig. Vi maa gjøre os rede for, at vi ere faldt af meget forskjellige Maader, som betragte Grundloven paa forskellige Maade. Nogle synes ikke om den, og de holde fast paa den, i det Haad at saae den, ligesom et for færdigt Samfund, til at fringes; Andre synes, at den er saa god og vel indrettet, at de ere fuldstændig overbeviste om, at naar man blot holder sig til den, man kan kunne gjøre andre gode Ting; jeg ser min Del troer, at den simpelthen og naturligt betragtes som den, at vi skulle holde os til Grundloven saameget, som vi formaltigt kunne, men vi skulle heller ikke fuldstændigt holde os til den, vi skulle give den en anden saaledes, som Valglovsudkastet i sin Tid har været foresat ved Eiden af Grundloven. Man har meget vel vist, at Udsættelse til Valgloven blev foresat, at der i den var Definitioner og Begrebninger, som gik fortere eller senere end Grundlovens strengt Begreb, men man har anset det nødvendigt for at kunne komme frem.

Formanden: Efter hvad der er blevet ytret af en af de